

P.C. Hooft, *Rede over de waardigheid van de poëzie / Reden vande Waerdicheit der Poesie*. Met een inleiding, hertaling en commentaar door Jeroen Jansen. Amersfoort: Florivallis, 2005. – Geïllustreerd. 56 pp. ISBN 90 75540 30 2. € 16,-

P.C. Hooft schreef zijn *Reden vande Waerdicheit der Poesie* waarschijnlijk rond 1614, als onderdeel van een propaganda-offensief ten bate van een Amsterdamse schouwburg. De voor toneelvoorstellingen gebruikte ruimte in de Nes was te klein geworden en het stadsbestuur moest worden overgehaald tot steun voor de bouw van een echt theater. Die steun kwam er op den duur ook, zij het waarschijnlijk niet onder invloed van deze 'rede'. Het is immers de vraag of die ooit werkelijk is uitgesproken: daar is tenminste niets over gedocumenteerd. Het stuk bleef dus waar-

schijnlijk alleen in kleine kring bekend en is pas in 1728 gedrukt. Sindsdien heeft het een zekere reputatie, al was het maar vanwege de betrekkelijke schaarste aan dat soort poëtische teksten in het Nederlands in die tijd (een schaarste die overigens, daar is al vaker op gewezen, bij nader toezien wel meevalt, maar het blijft een kwestie van sprokkelen).

Over de waarde van deze rede is onlangs nog een pittige discussie gevoerd, waar ik hier graag naar verwijst (*Literatuur [De Groene Amsterdammer]* 2005, nr. 1, p. 17 en 2006, nr. 1, p. 59). Deze uitgave biedt in elk geval de mogelijkheid om het betoog eens rustig op zich te laten inwerken zonder telkens in het gebeeldhouwde zeventiende-eeuws te blijven haken, want men kan gerust afgaan op de hertaling door Jeroen Jansen. De originele tekst staat ernaast, naar de laatste redactie van het handschrift, een autograaf. De commentaar, over de opbouw van het betoog en de herkomst van Hoofts argumenten, is helder en informatief – enigszins bezorgd vraagt men zich zelfs af wat de op p. 5, noot 5 aangekondigde *wetenschappelijke* (cursivering origineel) uitgave te bieden mag hebben, dat hier niet aan de orde komt. Misschien, om eens een suggestie te geven, de opvallende ‘aardsheid’ van een deel van Hoofts argumentatie ten gunste van de poëzie. Natuurlijk, zij is de ‘taal der goden’, en het betoog beweegt zich overwegend in die hogere sferen. Maar de waarde van de dichtkunst wordt even welsprekend gedemonstreerd met het verhaal dat Vergilius alleen al voor zijn befaamde Marcellus-regels meer dan 20.000 gulden ontving, en stierf als multimiljonair. En dat Saleius Bassus 37.500 gulden kreeg, en Oppianus evenveel gouden penningen als er regels waren in zijn gedicht over de vissen... En zo meer (p. 43, 44, zie ook 49). Zijn dat niet precies de argumenten waarmee niet de dichter, maar de schilder zichzelf als ideale echtgenoot aanprijst in Cats’ verhaal over Rhodope? En terecht wijst Eric J. Sluijter erop dat die zich daarmee toch wel een beetje zal hebben gediskwalificeerd in de ogen van de hogere-cultuurdragers (*De zeventiende eeuw* 4 (1988), p. 6). Maar Hooft wist ongetwijfeld hoe hij indruk kon maken op een Amsterdams stadsbestuur.

Het boek is mooi uitgegeven, maar het gladde papier leent zich slecht voor het zetten van (potlood)strepen, uitroptekens en vraagtekens. En dat terwijl het genre *defence of poetry* nog volop actueel is.

Ton van Strien